

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/89/2016
Identifikačné číslo spisu:	5914207131
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5914207131.1

UZNESENIE

L. súd D. republiky v právnej veci navrhovateľov 1/ G. T., bytom T. a 2/ C. T., bytom J., zast. Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, advokátom, so sídlom Jána Reka 13, 010 01 Žilina, IČO: 31 074 863, proti odporcom 1/ I., s.r.o., so sídlom J. XXX XX O., IČO: XX XXX XXX - správca bytu, 2/ L. I. - J., s.r.o., so sídlom J., XXX XX O., IČO: XX XXX XXX - navrhovateľ dražby, 3/ Finlegal services, s. r. o., so sídlom Gajova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 46 283 421, 4/ C. I., bytom Y., zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. JURKOVEC ADVOKÁT DK, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 1822, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36 832 103, o určenie neplatnosti dražby, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 5C 142/2014, o dovolaní navrhovateľov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 10. novembra 2015 sp.zn. 5Co 443/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.
Odporcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Ružomberok rozsudkom z 1. júla 2015 č.k. 5C 142/2014-324 zamietol návrh (na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby zo 16. júla 2014) a vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení (21 strán) podrobne opísal obsah návrhu, výpovede účastníkov konania, ich právnych zástupcov, svedka, ostatných v konaní vykonaných dôkazov, citoval právne predpisy. Následne (predposledný odsek 19. strany odôvodnenia) uviedol, že navrhovatelia 1/ a 2/ sa domáhali vyslovenia neplatnosti dobrovoľnej dražby konanej dňa 16. júla 2014, predmetom ktorej bol byt č. XX na 1. poschodí vo vchode č. 5 obytného domu súp. č. XXXX, postaveného na pozemku pare. č. CKN XXXX, k.ú. O. spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach a spoluvlastníckym podielom k pozemku v 878/63473-inách zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. O.. Preskúmaním priebehu tejto dobrovoľnej dražby bolo zistené, že pri jej vykonávaní nedošlo k porušeniu ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách, dobrovoľná dražba bola vykonaná na základe písomnej zmluvy o vykonaní dražby uzavretej medzi navrhovateľom dražby - odporcom 1/ ako správcom bytov a nebytových priestorov predmetného obytného domu, ktorá obsahovala náležitosti vyžadované ustanovením § 16 Zákona o dobrovoľných dražbách, dražobník vyhlásil konanie dražby Oznámením o dražbe zo X. I. 20XX (č.l. 263-265 spisu),

ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku (č.l. 271-272 spisu), ako aj v Notárskom centrálnom registri dražieb (č.l. 273-274 spisu). Z uvedeného oznámenia o dražbe je zrejmé, kto je navrhovateľom dražby, predmet dražby je jednoznačne špecifikovaný, pokiaľ sa v opise predmetu dražby uvádza vchod č. 20 namiesto správneho vchodu č. 5, ide o takú nesprávnosť, chybu v písaní, ktorá nemá vplyv na identifikáciu predmetu dražby. Podpis navrhovateľa dražby bol úradne osvedčený (č.l. 265 spisu). Navrhovateľom dražby je odporca I/ ako správca bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome, a to na základe Zmluvy o výkone správy č. XX/20XX, ide o spoločnosť s ručením obmedzením, ktorá má v predmete činnosti okrem iného aj zabezpečovanie služieb potrebných na prevádzku objektov, zariadení a budov, čím je podľa § 8 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov osobou oprávnenou na vykonávanie činnosti správcu v zmysle uvedeného zákona. Žiadne zákonné ustanovenie nedefinuje pojem „správa a údržba bytového fondu“, pokiaľ má správca v predmete činnosti zapísané „zabezpečovanie alebo obstarávanie služieb potrebných na prevádzku objektov zariadení a budov“, podľa názoru súdu môže vykonávať správu a údržbu bytového fondu, pričom samotné povinnosti pre správcu vyplývajú z ustanovenia § 8b Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Zároveň z ustanovení zákona vyplýva, že činnosť správcu sa môže vykonávať len podľa Bytového zákona. Z uvedeného dôvodu súd ustálil, že odporca I/ podľa Zmluvy o výkone správy č. XX/20XX je oprávnený vykonávať a zabezpečovať správu a údržbu bytov a nebytových priestorov v predmetnom obytnom dome. Pokiaľ navrhovatelia I/ a 2/ ako vlastníci bytov namietajú, že neboli upovedomení zo strany správcu bytov, teda odporcu I/ o akejkolvek schôdzi vlastníkov bytov, na ktorej by sa malo rozhodovať o návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby ich bytu, čo je v rozpore s ustanovením § 14 ods. 1 Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, súd poukazuje na Zmluvu o výkone správy v znení jej Dodatku č. X z XX. I. 20XX, v ktorom samotní vlastníci bytov alebo nebytových priestorov v dome realizujú svoje právo vyplývajúce z ustanovenia § 14 Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome rozhodli o prijatí uvedeného Dodatku č. X, v zmysle ktorého pokiaľ bude vlastník bytu v omeškaní s úhradou za plnenia spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru vo výške 5-násobku výšky mesačného predpisu, správca je oprávnený vymáhať predmetný dlh prostredníctvom podania návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby s tým, že rozhodnutie vlastníkov bytov a nebytových priestorov o podaní návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby bolo prijaté v súlade s ustanoveniami Bytového zákona. K prijatiu uvedeného Dodatku č. X k Zmluve o výkone správy č. XX/20XX došlo zákonom stanoveným spôsobom, skutočnosť, že navrhovatelia I/ a 2/ neboli upovedomení o schôdzi vlastníkov bytov, kde sa malo rozhodovať o návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby ich bytu vylučuje stanovisko odporcu I/, ako aj samotný zápis zo schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na ulici T. konanej dňa X. K. 20XX, keď schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov sa zúčastnilo celkom 38, pričom podpisovanie Dodatku č. X prebiehalo písomnou formou a z celkového počtu 90 vlastníkov dodatok podpísalo 50 vlastníkov bytov a nebytových priestorov, čo predstavuje 55,5 %, čím je splnená podmienka prijatia uvedeného rozhodnutia nadpolovičnou väčšinou všetkých vlastníkov v dome. Ak sa vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome ako záložní veritelia na základe zákonného záložného práva rozhodnú, aby v prípade nedoplatku na platiach do fondu údržby a opráv prevyšujúcim 5-násobok výšky mesačného plnenia bol podaný návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby na byt alebo nebytový priestor vlastníka (neplatiča) na uspokojenie ich vlastnej pohľadávky, správca v danom prípade odporca I/ je povinný realizovať ich vôľu. Pribeh dražby bol osvedčený notárskou zápisnicou, z výťažku z dražby bola uspokojená pohľadávka ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome spolu účelne vynaloženými nákladmi dobrovoľnej dražby a čiastka 27.705,60 eur bola uložená do notárskej úschovy v prospech ostatných záložných veriteľov. Ku dňu konania dražby existovala pohľadávka, za účelom vymoženia ktorej bola vykonaná dobrovoľná dražba, pričom samotní vlastníci predmetu dražby (navrhovatelia I/ a 2/) mohli privodiť upustenie od vykonania dražby, ak by zložili sumu rovnajúcu sa pohľadávke s príslušenstvom, vrátane nákladov dražby, čím by došlo k upusteniu od dražby. Navrhovatelia však svoj záväzok neuhradili, samotný priebeh dražby ani cenu predmetu dražby zistenú znaleckým posudkom nenamietali, nerozporovali, navyše samotný navrhovateľ I/ súhlasil s dohodou o odovzdaní a prebratí bytu dňa 30. júla 2014, ako to vyplýva aj z predloženej dohody (č.l. 184 spisu).

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 10. novembra 2015 sp.zn. 5Co 443/2015 rozsudok okresného súdu

ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.) a vyslovil, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa. Konštatoval, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. S rozhodnutím prvostupňového súdu, právnym posúdením veci, ako aj s dôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. na tento poukázal. Odvolatelia - navrhovatelia 1/ a 2/ k veci samotnej vo svojom odvolaní neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Pretože prvostupňový súd sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazovali navrhovatelia 1/ a 2/, aj v priebehu prvostupňového konania odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné. Pokiaľ ide o dôvod odvolania uvádzaný navrhovateľmi 1/ a 2/ v podanom odvolaní, v zmysle ktorého absentuje poučenie v oznámení o dražbe. Tento argument navrhovatelia 1/ a 2/ pred prvostupňovým súdom neprezentovali a z toho dôvodu na uvedený argument - odvolací dôvod nemohol prihliadať s poukazom na ust. § 205a ods. 1 O.s.p.

Okresný súd Ružomberok uznesením z 3. marca 2016 č.k. 5C 142/2014-394 rozhodol o trovách konania.

Proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie navrhovatelia 1/ a 2/. Navrhli ho spolu s rozsudkom okresného súdu pre v nich obsiahnutú nesprávnosť právneho posúdenia a rozporu so zákonom zmeniť tak, že súd určí, že dobrovoľná dražba konaná dňa XX. I. 20XX, osvedčená notárskou zápisnicou spísanou Mgr. Katarínou Valušovou, notárkou so sídlom Kysucké Nové Mesto, Námestie slobody č. 22/88, pod N XX/20XX, Nz XXXXX/20XX, NCRIs XXXXX/20XX, v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXXX, ul. T., v zastúpení správcom na základe zmluvy o výkone správy: I. L., D., s.r.o., J., O., IČO: XXXXXXXXX, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Žilina, oddelenie Sro., vložka č. XXXXX/L, - odporcom 1/, vykonaná dražobníkom Finlegal service IČO: 46283421, so sídlom Sreznevského 3, 831 03 Bratislava, spoločnosť zapísaná v OR OS Bratislava I - oddiel Sro, vložka č. 75232/B - odporcom 3/, na predmet dražby súbor vecí - nehnuteľností, vedených Okresným úradom O., katastrálnym odborom, v katastrálnom území O., zapísaných na liste vlastníctva XXXX v časti A: majetková podstata: parcela č. XXXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1782 m², stavby: súpisné číslo XXXX, na parcele č. XXXX, druh stavby - 9, popis stavby - obytný dom, byty a nebytové priestory, vchod: 5, prvé poschodie, byt č. XX, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku v 878/63473-inách, v časti B - vlastníci a iné oprávnené osoby: pod B XX v 1/1-ine na meno G. T. XXXX a C. T., obaja trvalé bytom T., je neplatným právnym úkonom. Odporcov 1/ až 4/ zaviazat' povinnosťou nahradiť navrhovateľom 1/ a 2/ trovy konania a trovy právneho zastúpenia tak, ako budú vyčíslené právnym zástupcom navrhovateľov v zákonnej lehote a aby súd odložil vykonateľnosť právoplatného rozhodnutia do doby rozhodnutia o dovolaní. V dovolaní poukázali, že odvolací súd bez nariadenia pojednávania rozhodol o potvrdení prvostupňového rozhodnutia, avšak po jeho preskúmaní zastávajú názor, že sa rovnako ako prvostupňový súd, nevysporiadal s pochybeniami, ktoré popísali v návrhu a odvolaní. Ďalej poukázali na to, že splnomocnenie na vykonanie prvotnej dražby udelila spoločnosť L. I. - byty s.r.o., ktorá však nemá oprávnenie takéto splnomocnenie udeliť, nakoľko zo zmluvy o výkone správy č. XX/20XX takéto oprávnenie prislúcha obchodnej spoločnosti I. L., D., s.r.o. Súd považoval tieto nezrovnalosti za nepodstatné, avšak v súhrne všetkých nesprávností (chyby v označení predmetu dražby v notárskej zápisnici, vo zverejnenom oznámení o výsledku dražby v obchodnom vestníku č. XXX/20XX), vytvárajú zmätočnosť dražby, možnosť zámeny predmetu dražby, a teda aj stav právnej neistoty. Namietajú vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., t.j. odňatie možnosti konať pred

súdom postupom odvolacieho súdu spočívajúcu v tom, že odvolací súd sa v dovolaní uvedenými odvolacími dôvodmi nezaoberal, a preto sa s nimi nevysporiadal. Nesprávne sa oba sudy vysporiadali s otázkou zabezpečenia prítomnosti poverenej osoby (ich syna), ktorá mala sprístupniť predmet dražby. Majú za to, že znalec spolu s dražobnou spoločnosťou žiadnu obhliadku nikdy nevykonali a pred súdom ju iba predstierali. Tento rozpor mal byť vyhodnotený v ich prospech, avšak sudy túto otázku nevyhodnotili vôbec, čo zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia vzhľadom na právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Sudy popísaný nezákonný postup pri zabezpečovaní podkladov pre znalecký posudok vyhodnotili nesprávne v neprospech žalovaných. Znalecký posudok mal byť vypracovaný na základe metód polohovej diferenciacie a porovnávacej metódy, avšak tento metodický postup znalec nedodržiaval, čo je v rozpore zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch a vyhl. č. 492/2004 Z.z., čo ich právny zástupca namietal na pojednávaní, avšak súd sa touto otázkou v konaní nezaoberal, nevyhodnotil ju, a ani neodôvodnil napriek tomu, že vypracovanie posudku bolo jednou zo zásadných sporných otázok, preto je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné a predčasné. Posudok bol vypracovaný bez vykonania obhliadky predmetného bytu, postup znalca bol v rozpore s ust. § 122 ods. 2 O.s.p. a podľa ustálenej judikatúry NS SR (4Cdo12/2013) v prípade, že by neumožnili obhliadky veci, mohli by porušiť právnu povinnosť, avšak splnenia tejto povinnosti je možné sa domáhať súdom, čo odporcovia 1/ až 3/ neučinili. Obhliadka znalcom nebola vykonaná preto, aby dražobník účelovo znížil cenu draženej nehnuteľnosti, čím zneužil svoje postavenie a umožnil inému sa na úkor vlastníka draženej veci obohatiť. Súd dospel z vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a týmto postupom súd im opakovane odňal možnosť konať pred súdom, čo zakladá dôvod na podanie dovolania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Navrhovateľ 1/ obdržal oznámenie o dražbe, v ktorom chýba poučenie podľa § 21 ods. 2 až 6 zákona č. 527/2002 Z.z. ako povinná náležitosť oznámenia o dražbe podľa § 17 cit. zák. Súd tejto otázke nevenoval pozornosť vôbec, a to ani v odôvodnení rozsudku, čo zakladá dôvod nepreskúmateľnosti, pretože súd aj keby sa jednalo o menej závažnú skutočnosť, je povinný ju z hľadiska zákonného vykonávania dôkazov minimálne vyhodnotiť. Odvolací súd nesprávne odôvodnil, že túto skutočnosť v konaní nenamietali, avšak mal vyhodnotiť, že išlo o zákonnú povinnosť dražiteľa, ktorej nesplnenie má vplyv na zákonnosť postupu dražby a jej platnosť. Takýto postup súdov je zjavné porušenie práva na súdnu ochranu, nakoľko sa domáhali ochrany práva vyslovením neplatnosti dražby, ktoré bolo dobrovoľnou dražbou porušené. Konvalidácia nezákonného postupu dražobníka súdom vytvára stav právnej neistoty aj do budúcnosti, nakoľko súd nabáda účastníkov na nedodržiavanie zákona pri dražbe, čo je v rozpore s ust. § 1 O.s.p. Súd postupoval nesprávne aj pri vyriešení oprávnenia na udelenie splnomocnenia navrhovateľom dražby. Obchodná spoločnosť I. L., D., s.r.o. má podľa výpisu z Obchodného registra v predmete činnosti „zabezpečovanie služieb potrebných na prevádzku objektov, zariadení a budov“ a oprávnenie v predmete činnosti „správa a údržba bytového fondu“ v uvedenom výpise z Obchodného registra absentuje, a preto je dôvodné pochybovať, že správca bytov uzavrel platný zmluvný vzťah, z ktorého mu vyplýva zákonné oprávnenie v zmysle § 8b ods. 2 podať návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby. Táto podmienka bola prijatá novelou č. 367/2004 Z.z., ktorou bola zmenená a doplnená o.i. aj v ust. § 8, 8a a 8b zákona č. 182/1993 Zb. (platné od 1. júla 2004). Subjekt správcu bytov (odporca 1/), podľa zmluvy o výkone správy č. XX/20XX, podľa výpisu z Obchodného registra OS Žilina, takýto predmet činnosti do dňa podania žaloby nemal, a to ani v čase podpisu zmluvy, a teda nie je oprávnený v zmysle uvedených právnych úprav uzatvárať zmluvy o výkone správy bytov, resp. vymáhať škody, nedoplatky vo fonde prevádzky, údržby a opráv a iných nedoplatkov. Súd pri vyhodnotení tohto tvrdenia zaujal také stanovisko, že odporca 1/ je oprávnený vykonávať podnikateľskú činnosť správy bytov napriek tomu, že nemá zapísané v Obchodnom registri takéto oprávnenie. S týmto názorom súdu sa nemožno stotožniť, a preto tvrdenie súdu, že postačuje na činnosť navrhovateľa dražby oprávnenie na zabezpečovanie služieb potrebných na prevádzku objektov, zariadení a budov, čím sú podľa ust. § 8 ods. 1 zák. č. 182/1993 Z.z. odporcovia 1/ a 2/ oprávnenou osobou na vykonávanie činnosti správcu bytov v zmysle uvedeného zákona, považovali za ignoráciu novelizovanej zákonnej úpravy, nakoľko pri takomto výklade uvedeného ustanovenia by nebola potrebná žiadna novela zákona a správu bytov by mohol vykonávať naďalej akýkoľvek subjekt oprávnený na podnikanie podľa dovtedajšej úpravy. Tento postup súdu schválil zamietnutím odvolania aj druhostupňový súd. Z odôvodnenia uvedenej skutočnosti v rozhodnutí súdu je zrejmé, že jeho rozhodnutie je nesprávnym právnym posúdením veci podľa ust. § 241 písm. c/ O.s.p., preto je nezákonné a je dôvodné ho zrušiť v celom rozsahu. Za ďalšie zásadné porušenie zákona súdom

považovali posúdenie otázky zvolania schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov a spôsob prijatia dodatku č. X k zmluve o správe č. XX/20XX, z neho vyplývajúce právo správcu podať návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby bez toho, aby o konkrétnom návrhu na výkon dobrovoľnej dražby hlasovali vlastníci bytov a nebytových priestorov. Otázka doručovania súdom nebola preskúmaná napriek ich tvrdeniu o tom, že oni ako spoluvlastníci predmetného obytného domu neboli oboznámení s termínom a ani s programom schôdze, na ktorom sa malo jednať o schválení dodatku k zmluve o správe bytového domu. Dôkazné bremeno opaku nesie odporca 1/, čo v konaní nepreukázal. Opätovne zdôraznili, že vlastníci bytov o návrhu na podanie dražby nikdy nehlasovali, a preto návrh na vykonanie dražby podaný navrhovateľmi je nezákonný. Z hore uvedených skutočností je zrejmé, že ich vlastnícke práva k predmetnému bytu boli porušené, a preto majú naďalej právne naliehavý záujem podľa ust. § 80 c/ O.s.p. na určení neplatnosti právneho úkonu - dobrovoľnej dražby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4.

Dovoláním navrhovateľov 1/ a 2/ nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie navrhovateľov 1/ a 2/ nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namietala alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Navrhovatelia 1/ a 2/ vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietali a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerl na to, či v danej veci postupom a rozhodnutím súdov nižšieho stupňa nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“), porovnaj napr. III. ÚS 156/06, III. ÚS 331/04, II. ÚS 174/04.

Vadu konania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. navrhovatelia 1/ a 2/ vyvodzovali z nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

Zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudkov vyplývajú z § 157 ods. 2 O.s.p. Jeho účelom je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku, zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku. Z hľadiska úplnosti odôvodnenia rozsudku sa žiada, aby odôvodnenie obsahovalo najmä stručné a výstižné prednesy účastníkov a ich konečné návrhy, dôkazy, o ktoré súd oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a skutočností, ktoré mal preukázané a právne posúdenie zisteného skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, príslúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania účastníci konania ako aj vo svojich vyjadreniach k odvolaniam skonštatoval, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. S rozhodnutím prvostupňového súdu, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. na tento poukázal. Odvolatelia - navrhovatelia 1/ a 2/ k veci samotnej vo svojom odvolaní neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Pretože prvostupňový súd sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazovali navrhovatelia 1/ a 2/, aj v priebehu prvostupňového konania odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné. Pokiaľ ide o dôvod odvolania uvádzaný navrhovateľmi 1/ a 2/ v podanom odvolaní, v zmysle ktorého absentuje poučenie v oznámení o dražbe. Tento argument navrhovatelia 1/ a 2/ pred prvostupňovým súdom neprezentovali a z toho dôvodu na uvedený argument - odvolací dôvod nemohol prihliadať s poukazom na ust. § 205a ods. 1 O.s.p. S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácie odvolateľov - navrhovateľov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v podrobnom odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil jasný, jednoznačný a presvedčivý právny záver o nedôvodnosti návrhu. Teda odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zrozumiteľne a podrobne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O.s.p.) skutkový a právny základ rozhodnutia, a tým aj odvolacieho súdu, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

V súvislosti s námietkou o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ale treba uviesť, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Ako bolo uvedené zhora, odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu vyhovujúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa, preto nebol dôvod na postup podľa druhej vety citovaného stanoviska.

Námietka navrhovateľov 1/ a 2/ o nesprávnom prístupe súdov nižších stupňov k dokazovaniu nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv navrhovateľa nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľov 1/ a 2/ spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania navrhovateľov 1/ a 2/ možno vyvodíť ich námietku, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veda druhá O.s.p., ktoré ustanovuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy;

na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Pokiaľ navrhovatelia 1/ a 2/ namietali, že potvrdzujúci rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1Cdo 62/2010, 2Cdo 97/2010, 3Cdo 53/2011, 4Cdo 68/2011, 5Cdo 44/2011, 6Cdo 41/2011, 7Cdo 26/2010 a 8ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. To isté sa týka aj tzv. inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania navrhovateľov 1/ a 2/ nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľov 1/a 2/ podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

V dovolacom konaní úspešným odporcom vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľom 1/ a 2/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd napriek tomu nepriznal odporcom 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania, pretože nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.